

Kulturní průmysl

Poprvé pojem kulturní průmysl použil Theodor Adorno společně s Maxem Horkheimerem v knize Dialektika osvícenství (1944). Byli představiteli frankfurtské školy. Tato škola kritizovala masovou kulturu a měla kritický pohled na společnost té doby a její fungování. To vyústilo v kritickou teorii, kde rozpracovali svůj sociálně vědný přístup k problému. Adorno a Horkheimer zastávali názor, že kultura je ovládána zbožím, které je produkcí kulturního průmyslu.

V dnešní době se kulturní průmysl chápe jako masová průmyslová produkce zboží, které je určeno ke spotřebě ve volném čase. Průmysl využívá k prosazení na trhu a zisku produkty vycházející z původně umělecké oblasti. Do ní se řadí veškerá hudební, filmová, televizní, rozhlasová produkce a také knihy, časopisy a další odvětví, které do kultury spadají.

Boom erotických románů po vydání knihy Padesát odstínů šedi

Knihy Padesát odstínů šedi – „Odstíny“ – od americké autorky E L James. Kniha jednou skupinou lidí milovaná a obdivovaná, druhou skupinou nenáviděná a opovrhovaná. Tento díl a dva další (Padesát odstínů temnoty a Padesát odstínů svobody) tvoří zajímavou trilogii. Podle knihy je namluvena audiokniha a natočen film, který má mít premiéru v roce 2015 přesně na svátek sv. Valentýna. Děj příběhu je natolik znám, že jej zde nebudu uvádět. Kniha způsobila po vydání prvního dílu v roce 2012 ve psaní erotických románů boom.

V dřívějších letech se erotické romány sice vydávaly, ovšem ne v tak velkém měřítku. Vždy po cca 4 až 5 titulech ročně. Před Odstíny se mnoho románů na erotické téma nevyskytovalo. Ano, výjimky jsou jako například Jak chutná vášeň, ale tato kniha nenesou velkou podobnost s Odstíny, protože jde o klasický příběh velké lásky, s občasným milostným úletem hlavní hrdinky, která se na konci naplní. Před tím knihy byly, dalo by se říct, umírněnější, jen hrstka autorů se pustila do tematiky a problematiky BDSM. Po vydání této knihy se doslova strhla lavina vydávání knih s erotickou a BDSM tematikou. A zde nastává otázka, proč lidé tyto romány píšou?

Jedním z důvodů může být, že se chce autor stát slavným. Kdo by po slávě nikdy netoužil? Jistě, v případě, že se kniha na trhu uchytí a čtenáři budou žádat víc, proč ne. Ale zdá se mi, že většina autorů brzy upadne v zapomnění z důvodu čtenářského nezaujetí.

Ovšem nejhlavnějším důvodem je vidina zisku z prodeje. Cíl je jasný – vydělat prodejem svých knih velké množství peněz. Autorku E L James můžeme uvést jako příklad, jak jednoduše vydělat peníze, ovšem za předpokladu, že si kniha najde svého čtenáře, tudíž potenciálního kupce. Pouze na nich – čtenářích – záleží úspěch či neúspěch knihy. Napsat poutavě příběh velké lásky mladé dívky a bohatého muže a úspěch může být na světě. Takový příběh může napsat kde kdo, ale uměním je zaujmout a prodat knihu. Není pochyb o tom, že mnozí autoři erotických románů si z E L James vzali příklad.

S tím souvisí problematika kvality a nekvality románů. Po přečtení některých románů můžu sama za sebe říct, že některé jsou vysoce kvalitní, některé bohužel ne. Někteří autoři se zřejmě se řídí heslem: „Když zvládne Jamesová napsat takovou blbost, proč bych to nezvládl/a napsat i já?“ Ano, pokud si autor až tak věří, může něco napsat, ale potom se to může odrazit na kvalitě knihy. Příběh nebude mít hlavu ani patu, bude špatně napsaný, nesetká se se čtenářským úspěchem, bude omílat tematiku i charaktery jednotlivých postav dokola (mladá dívka a bohatý muž) a tak dále. Taková kniha se rozhodně s úspěchem nesetká.

ÚVOD DO UMĚNOVĚDNÝCH STUDIÍ

Ale pokud je kniha opakem uvedených příkladů a potencionálně se setká s úspěchem u čtenářů, můžeme ji považovat za kvalitní. A pokud bude mít u čtenářů obrovský úspěch, můžeme ji považovat za vysoce kvalitní. Přinese-li autor na tematiku nový pohled nebo něco, co tu ještě nikdy nebylo, může to být román nejen kvalitní, ale i inovativní.

Dalším faktorem úspěchu či neúspěchu je knižní propagace. Některé knihy ani nemají takovou velkou propagaci jako Odstíny. O některých ani nevíme, že existují a přesto by mohly být kvalitní, ba dokonce lepší než Odstíny. Bez velké kampaně to prostě v dnešní době nejde.

Další otázka je, zda každá nová kniha s erotickou tematikou není přece jen už trochu zbytečná? Pokud by se projevila jako kvalitní, budiž, škoda to není, ale pokud se prokáže jako zboží, které skoro nikdo nekupuje nebo se po měsíci životnosti dá do obchodu s levnými knihami za pakatel. Jako příklad můžu uvést knihu T.A.J.N.O.S.T.I., která byla vydána po Odstínech, ale již teď ji můžeme koupit v levných knihách (ale samozřejmě se některé kusy této knihy vyskytují i za plnou cenu). Potom je to zbytečné mrhání peněz kupujících a zaplavování knižního trhu zbytečnými knihami. To platí i o knihách s neerotickou tematikou.

Když v knihkupectví hovořím s různými dodavateli, vždy mi nabídnou alespoň jednu novinku erotického románu nebo její dotisk. Oba se však shodneme na jedné věci, že kdyby některé knihy nevyšly, nespatřily světlo knižního světa a zůstaly v šuplíku, žádná velká ztráta by to nebyla a nikdo by nebyl ochuzen.

Ale ruku na srdce, kdo z nás si alespoň jednu knihu s erotickou tematikou, při tak velkém výběru, nepřečetl, neprolistoval jí a nebo se maličko neinspiroval?

ÚVOD DO UMĚNOVĚDNÝCH STUDIÍ

Použité zdroje

BARKER, Chris. Slovník kulturních studií. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006, 206 s.

ISBN 80-7367-099-2

JIRÁK, Jan a Barbara Köpplová. Masová média. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, 413 s.

ISBN 978-80-7367-466-3

Vlastní čtení knih s erotickou tematikou

Zaměstnání v knihkupectví Jarmila Šebestová ve Strážnici